

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
na dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravištvo:
Schillerjeva cesta št. 3.
Naročnina znaša za avstro-
ogorske dežele:
celoletno . . . K 25—
polletno . . . K 12 50
četrletno . . . K 6 80
mesečno . . . K 2 10
Za Nemčijo:
celoletno . . . K 28—
za vse druge de-
žele i. Ameriko K 30—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za oglase (inzerate) se
plačuje od četrstopne
petit vrste po 12 h. za
večkratni natis primeren
popust.
Posamezna št. stane 10 h.

Štev. 291.

Telefonska številka 65.

Celje, v torek, dne 21. decembra 1909.

Čekovni račun 48.817.

Leto I.

Dunajsko pismo.

„Obstrukcija“ Slovenskega kluba, „Slovenec“ in dr. Šusteršič. — Kdo je sprožil idejo za spremembo poslovnika? — Krekova blamaža. — Sraka s pavovim perjem.

Na Dunaju, 20. dec.

Priznati moramo, da je klerikalno časopisje v zadnjem času s tako vneto nastopilo za svoje poslance, da bi bila ta vnetja vredna boljše stvari. Žalibog pa je v svoji goreči želji, da opiše klerikalne poslance kot velike junake in rešitelje naroda, zagazilo po svoji stari navadi malo predaleč: posluževalo se je v prav obilni meri laži in zavijanja.

Treba si je tedaj ogledati klerikalno junaštvo nekoliko bližje. Slovanska jednota je sklenila svoj čas, da imajo v njej združeni klubi v gotovih slučajih prosto roko, čejejo-li pričeti obstrukcijo potom nujnih predlogov ali ne. Minuli teden je nastal eden tak slučaj, češki agrarci so vložili veliko število nujnih predlogov in obstrukcija se je pričela.

„Slovenec“ je takoj objavil celo vrsto člankov o junaškem boju klerikalnih poslancev za pravice slovenskega naroda, o neizprosni obstrukciji, s katero hočejo podreti sedanjo vlado. Ta slavospev je šel skoraj do odurnosti pri finejši čutečem človeku in je moral vznemljati opravičen sum, da je bil — naročen in da se skriva za njim povsem nekaj drugega. Na Dunaju je namreč istočasno dr. Šusteršič mirno izjavil: „Mi ne obstruiramo“ — in v resnici Slovenski klub ni vložil niti enega nujnega predloga.

Ko se je pokazalo, da je pričeta obstrukcija naletela na tako velik in odločen odpor Poljakov in vseh neslovenskih strank in jej je bil žalosten konec, popolen poraz, zagotovljen, ni bil „Slovenec“ nikakor v zadregi, komu naj naprti odgovornost. Bilo mu je takoj jasno, da morajo biti krivi njegove žalostne blamaže edino-le slovenski liberalci in je dal temu svojemu čutu krščanskega izraza v lažnjivih in grdih napadih na vse slovensko, kar ni klerikalnega. Ali ni tudi že stvarno smešno, da bi bila manjšina odgovorna za neuspehe velike večine, da bi bili „brespomembni“ liberalci krivi neuspehov, ki so doleteli „najuglednejši“ klub (risum teneatis, amici!) v avstrijskem državnem zboru? — Pripomnimo sicer takoj tukaj, da bomo imeli še priliko spominjati klerikalce na to besedo! — Ako je Slovenski klub najuglednejši in najmočnejši — potem nam mora in more izposlovati stotero stvari, katere tako zelo potrebujemo. Ali pa — pade na njega izraz izdajstva in lakajstva.

Dr. Kramář je uvidel veliko zadrego, v katero so zagazili obstrukcionisti in je zato sprožil v Slovanski jednoti misel po spremembi poslovnika. To misel je pobral dr. Krek in vložil svoj nujni predlog za

spremembo poslovnika. Storil pa jeto tako nerodno, da mu je moral vzeti dr. Kramář zopet vajeti iz rok, ker bi ne bil Krekov predlog nikoli sprejet in bi se torej tem potom ne posrečilo ubiti obstrukcije, ki si je tako silno želela smrti, da se izogne blamaži.

To je torej predzgodovina Kramářevega predloga, katerega je zbornica sprejela v obliki, katero mu je dal on in tovariši. Dasiravno niti ideja zanj ni zrastle na slovenskem klerikalnem zelniku, vendar tirja, razume se, da samo „Slovenec“, vso slavo za — klerikalne poslance in kuje v oblake njihovo ženjalnost. Dr. Kramář, kateremu gre vsa zasluga in slava v tej zadevi, naši klerikalci komaj omenjajo.

Povemo odkrito, da nam dr. Kramářeva politika ni bila vselej simpatična, včasih celo naravnost škodljiva, a tokrat mu mirno priznamo, da je našel ob pravem trenutku pravo sredstvo. Bo-li ta sprememba poslovnika opravičila v njo stavljene nade, to nam pa bode pokazala bodočnost.

O položaju na Angleškem.

(Izviren dopis „Nar. Dn.“)

Še par tednov in sedem milijonov angleških volilcev bo imelo priliko z glasovnico izraziti svojo voljo, kedo naj vlada nad angleškim narodom — svobodno izvoljeni parlament — ali šeststo nevoljenih aristokratov in cerkvenih dostojanstvenikov, kateri imajo vsled rojstva ali svoje visoke službe pravico sedeti v zbornici lordov. Ne proračun in finančna reforma — jedro sedanjega spora je, kedo naj vlada — ali svobodno izvoljeni in odgovorni zastopniki naroda ali neizvoljeni in nikomur odgovorni lordi, zastopniki svojih osebnih koristi. Spor med zbornico poslancev in zbornico lordov je star. Lordi že od nekdaj niso delali drugega, kakor zapreke naprednim, demokratskim in splošno koristnim reformam tako, da je Gladstone sam, kateremu so onemogočili vse najvažnejše reforme (reformo agrarnih razmer na Irskem in autonomijo za Irsko) v svojem zadnjem govoru v parlamentu izjavil, da si je zbornica lordov postavila nalogo zakone, katere je zbornica poslancev sprejela, ne popravljati temveč uničevati in da to ne gre več tako naprej. V zadnjih štirih letih, odkar je liberalno ministerstvo na vladi, je ta destruktivna delavnost zbornice lordov tako narasla, da je parlamentu z liberalno večino dejanski nemogoče skleniti še kak važen zakon ali izvesti kako veliko reformo in da smemo torej po vsej pravici reči, da vlada sedaj na Angleškem ena sama zbornica — in sicer zbornica lordov!

Evo dokazov. Sedanji parlament je bil izvoljen pred štirimi leti. Liberalna vlada je v prvem letu predložila novi šolski zakon, ki je bil po dolgih bojih v parlamentu sprejet — zbornica lordov ga je pa odklonila. V istem letu je zbornica lordov vrgla tudi zakono

pluralni volilni pravici. V drugem letu je vlada predložila agrarni zakon za Škotsko in zakon o cinitvi zemljišč na Škotskem. Zbornica je oba zakona odklonila in onemogočila vsako agrarno reformo na Škotskem. Vlada je v tretjem letu še enkrat poskusila reformirati šolski zakon, zbornica lordov je novi šolski zakon pa tudi v drugič vrgla. Četrto leto, to je letošnje, je zavzela debata o proračunu in o Lloyd-Georgevih finančnih reformah — zbornica lordov je tudi proračun odklonila in zbornica lordov bode razpuščena in razpisane nove volitve. Da bi pa svojo destruktivno moč še bolj jasno pokazala, je zbornica lordov odklonila tudi zakon o volilnih registrih za London, torej zakon, ki se tiče samo in izključivo le zbornice poslancev. To pa ni vse, kar je ta zbornica visokorodnih gospodov v tej štiriletni dobi zagrešila; pokvarila je tudi zakon o agrarni reformi za Irsko in zakon o delavskih in kmetijskih stanovanjih za Irsko (Housing Bill), poskušala je tudi zakon o starostnih peozijah tako „reformirati“, da bi vsak starec (ali starka) imel pravico do pokojnine samo sedem let, da bi pa to pravico zgubil, ako bi bil tako predrzen, da bi hotel živeti še več kot 77 let. Ta namen kaže dobro srce teh visokorojenih milijonarjev v posebno lepi luči. Da to ne more več tako naprej in da nimogoče, da bi angleški narod, ako li še količkaj drži na svojo čast in na svojo svobodo, mogel še nadalje prenašati, da bi si šest sto nikomur odgovornih ljudi prisvajalo pravice, vladati nad njim ter mu uničevati pravico si prosto dajati zakone.

Ponavljam, ne Lloyd-Georgev proračun in njegove finančne reforme, ne prosta trgovina ali protekcionizem, ne socijalizem ne verska vprašanja in verske razlike, in tudi ne irski nacionalizem, za vsakega pametnega in razsodnega Britanca obstoji sedaj eno samo vprašanje: parlament ali zbornica lordov. Na tem se morajo vsi zediniti tako, da si bodeti stali samo dve stranki nasproti: pristaši svobodno izvoljenih in odgovornih zastopnikov naroda — in pristaši „rojenih“ pa nikomur odgovornih „voditeljev“ naroda. Kakor vse kaže, imajo ti dosedaj malo upanja na zmago. Vsak prijatelj napredka pa odkritosrčno želi, da bi „rojene“ voditelje končno doletela že zdavnej zasluzena usoda in da bi pri prihodnjih volitvah angleški narod izvojeval definitivno zmago nad arogantnim plemstvom ter je zavrnil v one meje, ki mu v moderni, demokratski državi pritečejo.

Nikakor ne bode treba, da bi se zbornico lordov popolnoma odpravilo. Naj ostane kot relikvija preteklosti in naj daje svoja mnenja o v poslanski zbornici sklenjenih zakonih, naj se ji pa vzame moč in pravico uničevati zakonodajstvo parlamentov z liberalno večino, kar je delala dosedaj. To se da koj lahko izvesti. Kralj ima pravico vse one lorde, kateri se ne udeležujejo posvetovanj v zbornici lordov, izbrisati iz imenika članov te zbornice.

Na ta način bi jih odpalo skoro polovico. Mesto njih naj imenuje za vsako zasedanje po toliko liberalnih članov, da bode nemotena zakonodajska delavnost zasigurana. Vrh tega se tudi lahko uvede zakonita določba, da naj vsak zakonski načrt ki je bil v zbornici poslancev dvakrat zaporedoma nespremenjeno sprejet, postane zakon, — naj ga zbornica lordov odobri ali zavrže.

Sicer pa predvsem treba zmagati — potem bode račun in obračun z lordi lahak. Upajmo, da to pot pride do tega.

Politična kronika.

o Seja proračunskega odseka. — Začasni državni proračun sprejet. — Včeraj je celi dan zboroval proračunski odsek in končno sprejel začasni državni proračun s 26 proti 18 glasom. Za proračun so glasovali nemški nacionalci in klerikalci, Poljaki, Italijani in 1 Rusin (2 sta manjkala); socialisti in zastopniki Slovanske jednote so glasovali proti proračunu. Odstanili so se Stapinjski, dr. Ploj, bar. Rolsberg in Maštalka. — Iz debate je omeniti izvajanja fin. min. Bilinjskega, ki je povedal, da bode treba najeti posojila ne 109 ampak 139 milijonov. Dr. Korošec je opravičeno očital Bilinjskemu, da je dovolil Südmarki brezplačno loterijo za ponemčevalne namene in protestiral proti davku na vino. Proti njemu je polemiziral s stariimi puhlimi frazami posl. Marckhl.

o Iz Slovanske jednote poroča koresp. Centrum: Vsled dogodkov zadnjih dni bode Slovanska jednota prisiljena drž. proračun pripustiti tudi v 2. in 3. čitanju, ne da bi odstopila sedanja vlada. Bienertova vlada ostane in z njo tudi dr. Schreiner in dr. Hochenburger. Vprašali bi torej klerikalne poslance slovenske, kje so sadovi njihovega junaškega boja proti vladi? — Ministerstvo torej ostane, nemški birokratski sistem ostane, godi se nam na Štajerskem čimdalje slabše, preganja se učiteljstvo in uradništvo — a slovenski klerikalci hočejo vse to ozdraviti s spremembo poslovnika, ki je niso niti sami stuhtali niti v sprejeti obliki predlagali!

Drobne politične novice.

Balkanska zveza. Carigradski „Ikdan“ poroča, da je došel v Carigrad turški poslanik v Belgradu, da se posvetuje s turško vlado glede ustanavljanja se zveze balkanskih držav.

Zbesnelost ruskega nacionalca. V ruski dumi je predlagal kadet Rodičev, naj bi se, rabil pri okrajnih sodnijah domači jezik prebivalstva, torej na Poljskem poljski. Izjavil je nadalje, da se je proti Poljakom kršilo volilne zakone. To je povzročilo pri nazadnjakih in nacionalistih silno burjo. Nacionalist Pavlovič je tako tolkel s pokrovom svojega pulta, da ga je čisto razbil. Vsled nemirov se je morala seja zaključiti.

Spremembo poslovnika je včeraj sprejela in odobrila enoglasno gosposka zbornica, ker so se nasprotniki spremembe pri glasovanju odstranili. Postavo je koj nato cesar sankcioniral in danes izide že v uradni „Dunajčanki“.

Ogrska državna zbornica je izvolila včeraj zapisnikarje in odseke. Glede nove vlade še vedno ni pravega rezultata.

Dnevna kronika.

d Zagrebški napredni „Pokret“ je v petek 17. t. m. doživel pod Rauchom svojo 55. zaplembo.

d Vedno novih ladij je treba, da se vzdrži — mir. Angleži mislijo baje zgraditi ladjo čisto novega tipa, ki je posledica najnovejših poizkusov admiralitete. Vsaka taka ladja bi imela čez tisoč mož posadke in kakih 27.500 ton vsebine. Nasprotno dobijo te ladje manj topov, kakor one tipa dreadnought, vendar se bo pa na njih lažje in hitreje streljalo in kroglice bodo padale veliko dalje. Vsaka taka nova ladja bo tako izpopolnjena, da se bodo stare proti njim zdele celo nerabne.

d Smrt ruskega veleknega. Prastric ruskega carja Nikolaja, veliki knez Mihael je umrl v soboto v Cannesu. Januarskih krvavih dni leta 1905 se je njegovo ime v Petrogradu s strahom imenovalo, ker je igral odlično vlogo. Sedaj jo je za vedno doigral.

d Za Supila. Vse občine Snpilovega volilnega okraja so že sklenile zaupnice Supilu. Navdušenje zanj raste med volilci od dne do dne. Ljudstvo gre zanj v ogenj.

d Grof Pejačević proti baronu Rauchu. Bivši hrvatski ban grof Pejačević je izjavil, da neče reagirati na napade v komunikeju hrvatske vlade, ker bi bilo to nesmiselno in ker smatra pod svojo častjo, da bi zavračal infamije službenih organov barona Raucha in njegovih služabnikov.

d Nasilje hrvatske vlade. Radi demonstracij v prid Supilu je policija obsodila dr. Reberskega na 5 dni zapora in na letno izgnanstvo iz Zagreba, dasi je Reberski rojen v Zagrebu, dasi je doktor prava in ima v Zagrebu pisarno za bančne posle. To je tisti Reberski, ki je tako imenitno v kavarni „Corso“ tepel oficirje.

d Kongres za balkansko zvezo. „Jeni Gazette“ poroča, da so turški dijaki dobili od srbskih vseučiliščnikov povabilo na kongres, na katerem se bo razpravljalo vprašanje o balkanski zvezi.

d Nov komet 11. veličine je odkril Daniel v Princetonu (Newjersey) med ozvezdjem Tetha in velikim vozom ter Tetho in dvojčki. Komet se pomika počasi v severno smer. Vidi se lahko samo z daljnogledom, ni pa izključeno, da ga bomo lahko videli tudi s prostim očesom, ako bo prišel z ozirom na zemljo v ugodnejšo lego.

v Po smrti kralja Leopolda. — Iz vseh delov Belgije prihajajo izjave ljudskega sožalja. Kraljeva oporoka se pričena s sledečimi besedami: Umrem v rimsko-katoliški veri, v kateri sem živel. Prosim odpusčenja za pregreške, ki sem jih zakrivil za svojega življenja. Premoženje 15 milijonov, ki sem ga dobil od očeta prepustim svojim otrokom. Zahtevam navaden pogreb ob 7. uri, katerega se naj udeležijo dvorniki. — Politična oporoka kraljeva, pa obsega, kakor smo že omenili, celo brošuro. Baronici Vaughan, katero smatra cerkev za kraljevo vdovo, je obljubil papežev nuncij vso pomoč, ako bi ji kdo delal težave. Ona je kralju baje zelo udano stregla, in po njegovi smrti mu je oskrbela vojaško obleko, dočim je druge pri tem ovirala. — Dvorno žalovanje bo trajalo 20 dni.

a Nemške šole v inozemstvu. Z nastopnimi podatki dokazuje G. Trensč širenje nemških šol po vseh državah. — V evropskih deželah Rusije je 60 nemških šol za 1400 učencev; v Rumuniji 30 za 4200 učencev; v Belgiji 10 za 1900; v Turčiji 6 za 1830 učencev; v Italiji 14 za 880 učencev; na Francoskem pa ena v Parizu. — V Aziji deluje aktivno 21 nemških šol za 1250 učencev; v južni Afriki 46 šol; v Avstraliji 80 šol za 2600 učencev;

v državi Rio de Grande 50 šol za 1500 učencev; v Argentini 60 (3500 učencev); v Čili 36 šol za 2800 učencev. Za vzdrževanje teh šol daje nemška država na leto 850.000 mark subvencije.

a Knez primas v Ostrogonu na Ogrskem ima 95.983 oralov zemlje in razen tega 1.650.000 kron gotovega denarja; jagerski nadškof ima 42.397 oralov in premoženja 2.300.000 kron; nadškof v Kaloči ima 87.433 oralov in 2.460.000 kron v gotovini; bistiški škof ima 28.825 oralov zemlje; čanadski škof ima 12.824 oralov zemlje in en četrt milijona kron gotovine; velikovaradinski škof ima 187.393 oralov zemlje in 4 milijone kron denarja. Vsi škofje, kanoniki in opatje na Ogrskem imajo 2.300.000 oralov zemlje (pri nas en kmet povprečno po — 40 oralov) in velike milijone letnih dohodkov.

a Umrl je v Kahiri 11. decembra znameniti ruski učenjak, profesor petrograjskega vsenčilišča, P. F. Lesgaft. Bil je daleč izven ruskih mej znani anantom in zelo priljubljen v ruskih naprednih krogih. S pomočjo J. M. Sibirjaka je ustanovil svoj čas „prосто visoko šolo“, katero je pa vlada zaprla.

a Grof Bobrinjski, znani zagovornik neoslavizma, je bil v zvezah z nekim ruskim visokošolcem v Lvovu. Našli so pismo, katero ga baje zelo kompromitira. Sklenilo se je Bobrinjskega izgnati, ako bi zopet došel v Avstrijo.

a O nadporočniku Hofrichterju. Odvetnik Hofrichterjeve rodovine, dr. Rihard Prešburger, je več ur konferiral s stotnikom-auditorjem Kuncem. Kunc je rekel, da je pripravljen slišan slišan vse informacije o Hofrichterju in zasledovati vsako sled, ki se mu bo pokazala. In res se je preiskava že vršila na vse strani, ker ni izključena kaka druga oseba. Če je oblast Hofrichterja zaprla, je s tem samo pokazala, da sumi njega, o njegovi krivdi še ni nikdo govoril. Med sumom krivde in dokazom krivde je velika razlika. — V zadevi se misli tudi na možnost, da je poslala oficirjem strup kaka ženska, ki je bila z njimi za časa obiska vojne šole morda v kaki zvezi. Sedaj se vršijo torej preiskave na to stran.

a O Hofrichterjevi zadevi se govori, da so baje našli novo sled za nekim civilistom, ki si je pač mogel nabaviti cijankali, ni pa mogel občeovati s Hofrichterjem.

a Glavni dobiček državne loterije v znesku 200.000 je zadel na Dunaju neki vojak drugega leta, ki je bil kot civilist šofer.

a Sodba v pravdi Kwileckih. Poznansko deželno nadsodišče je razveljavilo sodbo deželnega sodišča. Doglalo se je, da oni Jožef Kwilecki, ki so ga vpisali v berolinske matrike, ni sin grofov Kwileckih. Grof Kwilecki je bil obsojen predati svojega „sina“ ženi železniškega čuvaja Meyerja.

a 1318 smrtnih obsodb se je do sedaj letos izreklo na Ruskem in 510 se jih je izvršilo.

a Bolgarski kralj o kraljeviču Gjorgju. Poluradno glasilo bolgarske vlade „Večernja Pošta“ javlja, da se je kralj Ferdinand izrazil napram svojemu adjutantu o srbskem kraljeviču Gjorgju tako-le: „Princ Gjorgje je izredno energičen mladenič in prepričan sem, da bo v bodoči vojni na balkanskem polotoku igral vrlo veliko vlogo: ali bo zmagal, ali pa bo obležal mrtev na bojišču.“

a Minister Izvoljski. Minister zunanjih del Izvoljski je imenovan za rednega člana državnega sveta.

Štajerske novice.

z Dr. Korošec doma in na Dunaju. Vzglede vlečejo. Dr. Šusteršič je doma trdil, da obstruira, na Dunaju je to zanikal. Dr. Korošec je doma blatil ali dal po „Straži“ ob priliki Friedjungovega procesa blatiti Srbe in Hrvate in sploh Jugoslovane, da so srbski podkupljenci, na Dunaju pa je včeraj slovesno protestiral proti sredstvom, s katerimi dela avstrijska vlada tu doli na jugu, protestiral proti izvajanju načela: Divide et impera! „Zwei Seelen wohnen, ach, in meiner Brust —“ ena

za druge Slovane na Dunaju, druga za vlado in proti lastnim rojakom doma, kaj ne g. dr. Korošec? Tako postopanje je sicer zelo komodno in dobičkonosno, če ga more zagovarjati pošten človek, je pa druga stvar. Zato se nič ne čudimo, da je dr. Koroščeve pristaje, uskoke iz naprednega tabora, sram vsake poštene in boljše družbe!

v Cerkveni pristojbine ali štolnina. „Narod. list“ priobčuje sedaj postavno določene takse za krste, pogrebe poroke, in druga duhovniška opravila. Ker so te takse seveda dosti, dosti nižje ko računijo duhovniki našim ljudem, jih lomi sedaj seveda sveta jeza zaradi priobčevanja taks. Značilno je, da si ne upajo duhovniški listi, ki vendar zmiraj pišejo, da zastopajo ljudske koristi, o teh taksah niti ziniti besedice. Somišljeniki, opozarjajte povsod na te takse in poučujte ljudi, da je priobčevanje postavnih tarifov za duhovniška opravila eden izmed glavnih vzrokov hujškanja proti naprednemu časopisju.

z Volitve v ormoški okrajni zastop. Doslej so volile kmečke občine in veleposestvo. V veleposestvu so hoteli klerikalci kompromis, dočim so za hrbtom že grdo agitirali v kmečkih občinah za svoje izvoljence. V veleposestvu so izvoljeni po večini naprednjaki; v kmečkih občinah 3 zanesljivi naprednjaki, eden je propadel vsled malomarnosti naprednjakov iz nekaterih občin. Iz veleobrti pride v poštev pravzaprav samo g. Zadravec iz Središča. Trg Središče voli danes in sicer same naprednjake. Napredna večina v okrajni zastop je zagotovljena. Nemci bodo imeli le 6 zastopnikov iz Ormoža, odnosno morebiti celo samo 5, če deželni odbor ugodi rekurzu trga Središče, kateremu se je letos en zastopnik ortal in dal Ormožu. Klerikalci so hoteli spraviti dva župnika v okr. zastop, pa sta oba pogorela. V volitve v veleposestvu je hotel vtikati svoj nos tudi znani miklavževski kaplan Štuhec, ki pa še niti volilec ni. Poučilo se ga je na primeren način, da ga stvar nič ne skrbi.

z Protest celjskega občinskega sveta. Bridko krivico je delal celjski drž. posl. v pokoju Pommer našemu županu Jabornegu, ko je pač razodel Koerberju njegove želje po baroniji, ni mu pa vedel naštetih njegovih zaslug. Marckhl bode imel napram Bienenrhu lažje stališče. Celjski mestni očetje so na njegov nasvet sprejeli ostro resolucijo proti obstrukciji, katero je objavila „vahtarica“ v soboto, pričakujoč, da se bode tudi celjske renegate imenovalo na častnem mestu med onimi junaki, ki odbijajo slovanske naskoke. A v soboto opoldne — že prej torej, ko je bila politična modrost Jabornegova objavljena — je bilo že obstrukcije konec in zasluga g. župana je splavala po Savinji. Smola, kaj?

z Demonstracija proti misljonarjem v Žalcu. V trgu Žalcu, Petrovčah in Vel. Pirešici se vrše prihodnje dni obč. volitve. Ker se je izkazalo v Št. Petru, da so misijonarji pred volitvami zelo uspešno sredstvo zlasti pri nesamostojnih in omahljivih volilcih, so se ga poslužili klerikalci tudi sedaj. In tako smo imeli celi teden v cerkvi javne politične shode, pri katerih je pa smel govoriti seveda samo ljubljanski misijonar. Zmerjalo se je s prižnice pristaje Nar. stranke z osli in psi. Imenovalo dekleta, ki so pristopile Zvezi slov. napr. mladine vlačuge, hujškalo proti naprednim poslancem, da so krivoverci (a ravno isto žalsko cerkev je zgradil g. drž. posl. Roblek većinomoma s svojim denarjem), očitalo dijakom, da na mladinskih shodih

zapeljujejo nedolžna dekleta, zmerjalo žene naprednjakov v spovednici s „cafutami“, a to tako glasno, da so slišali vsi, ki so stali v bližini; kaj čuda, da vskipi tudi najmirnejšemu človeku kri! Ali se tako povzdiguje versko življenje, tako pospešuje mir in ljubezen v naših vaseh? S takim delom postajajo cerkve navadni agitacijski prostori duhovščine — kdo bode še zahajal v nje? In tako se je zgodilo, da je včeraj nekaj naprednjakov razburjeno demonstriralo pred župniščem. — Slišali so se klici „pereat klerus“ in ostri žvižgi. Orožniki so na to celo noč stražili župnišče. Ako bi se bilo kaj zgodilo, bi bili kaznovani seveda razjarjeni in razburjeni ljudje, hujškači bi pa nekaznovani odšli. Ali ne vlada več v Avstriji svoboda vesti in prepričanja, ali nismo več polnopravni državljani temveč — hlapci duhovništva? Pravimo pa: dolgo je bil mir, a svaka sila do vremena! Začenja se že tu in tam; še bode duhovništvo tako nesramno delalo nadalje, bode pa nastal vihar!

z Velika povodenj je nastala nepričakovano povsod na Spodnjem Štajerskem. Povzročil jo je prej dež in sedaj mokri sneg, ki je padel in se takoj na to začel topiti. Savinja je od jutra nenavadno narastla in raste dobesedno vidno. Če še bode nekaj ur tako, nastane resna nevarnost. Mala Koprivščica, ki je sicer suha, grozi onim, ki gredo ob 6. zvečer iz uradov, da najbrž ne bodo mogli iz mesta domu. To imamo za praznike.

v Božičnico priredi celjski slovenski otroški vrtec jutri ob 2. uri pop. v šolskem poslopju šolskih sester. Otroci bodo peli in podavali nato pa se vrši obdarovanje.

o Iz Podsrede. O našem „slavnoznanem“ župniku g. Vaupotiču so zadnji čas pritožbe nekoliko umolkile, ker se je mož malo poboljšal. Pogrebom in porokam so cene znatno padle, iz česar sledi pomanjkanje denarja za nepotrebne pravde in tožbe, kar je vesakakor veselo znamenje. Bolj žalostna prikazen je pa njegova nespravljalnost, katero kaže včasih na prav čuden način. Nedavno temu je bil povabljen na večjo pojedino k znanemu klerikalcu. Ko je govejo juhico posrebal in je bila postavljena na mizo govedina, je vprašal: „Čegava je govedina? Kje ste jo kupili?“ Odgovor klerikalca: „Ja, pri Sikošku!“ Župnik: „Od naprednjaka ne jem govedine!“ Zvezar: „E, gospod župnik, pa vendar moramo sovražnikom odpustiti.“ Župnik: „Jaz pa ne, tega ne!“ in g. Vavpotič ni jedel govedine, od katere je že prej pojedel juho. Za svinjino in perutnino, ki je pozneje prišla na vrsto, ni vprašal, čegava da je. — Torej takšna je dandanes naša duhovščina, t. j. tisti stan, ki bi naj bil zgled kršč. ljubezni in odpustljivosti. Namesto da bi nas župnik svaril prepira in sovražstva, nas pa podpihuje in hujška ter goji očitno veselje na tem, ako se njegovi farani med seboj grizejo in pobijajo. Z gotovostjo trdimo, ako bi bili vsi tukajšnji ljudje takšni, kakor je naš župnik, davno bi že bili drug drugega vžrli. Sramota takemu duhovniku!

z Popravek. V včerajšnji izdaji „Nar. Dnevnika“, 2. stran, 3. stolp. se mora glasiti v notici „Vladni lakaji“: Klerikalci ne smejo pozabiti, da tvorijo oni većino slovenske državnoborske (ne deželnoborske) delegacije itd.

z Prestavljen je finančni komisar dr. V. Kermauner, dosedaj davčni referent pri mariborskem okr. glavarstvu, k finančnemu ravnateljstvu v Gradec.

z V Bačah pod Mariborom se ustanovi z Novim letom orožniška postaja. Potem se prestavi sedanja orožniška postaja v Slivnici v Hoče.

a Zahvala. Gdč. Pečovnik-ova v Celju je darovala „Klubu napr. slov akademikov“ vrsto za ljudske knjižnice pripravnih knjig, za kar se ji odbor najsrčnejše zahvaljuje.

a Kupujte za praznike darove in potrebščine pri domačih slovenskih tržnicah. Slovenske trgovce in obrtnike pa pozivamo naj inserirajo v prav obilnem številu v božični številki „Narodnega Dnevnika“, ki izide prihodnji petek.

a Vodovod mislijo napraviti tudi v Ptuj. Vodo bi dobili s takozvanega adelberškega posestva, komaj dober kilometer od mesta.

a Imenovana je g. Marija Goričar v Mozirju za poštarico 2. razr. 2. oddelka istotam.

a Poštni zavoji se dostavljajo od 18. do 25. decembra na dom. Plaćati je treba do 5 kg teže 10 vin. Želeti je, da bi ta uredba ostala stalno.

a Zgorelo je 16. dec. v Bohovi pod Mariborom gospodarsko poslopje gostilničarja Grašiča z vsemi pridelki in gospodarskim orodjem. Sumijo, da je nekdo zažgal.

a Drobne mariborske novice. Umrli je gospa Ana Langer, rojena Hofbauer, iz znane mariborske rodbine. — Iz obč. odbora in krajnega šolskega sveta v Leitersbergu je izstopil France Girstmaier. Jokal ne bo za njim nikdo. — V tovarni za testenine je odrezalo delavki Frasn prste. Odpeljali so jo v bolnišnico.

a Murski Sokol v Ljutomeru priredi 31. decembra ob 8. uri zvečer v prostorih g. Serčena „Silvestrov večer“. Na vspeh so šaljivi in komični prizori, petje, godba, žive slike in nastop starega in novega leta ter letnih časov. Vstopnina 80 vin. Oziroma na bogat vspeh pričakuje se obilne udeležbe nazdar.

a Umrli je včeraj zjutraj ob 2. uri kontrolor Južne žel. Gračner v Zidanem mostu. Zadel ga je pred nekoliko dnevi kap. Telo prepeljejo jutri v Kamnik, kjer ga pokopljejo.

a Za nek izum, kojemu je avstrijski patent že zagotovljen, iščem kompanjona s par tisočaki v svrhu priglasitve patenta v inozemstvu. Ponudbe pod naslovom: Doropoljski postrestante, Slov. Bistrica.

a Umrli je v Mariboru vpokojeni realčni prof. Bieber, star 58 let.

a Predrzní tatovi. V radgonski okolici so ponoči tatovi ukradli nekemu kmetu debelo svinjo, jo pri hlevu zaklali in odnesli neznano kam. Postopali so tako previdno, da jih domači ljudje niso slišali, četudi so bili še po koncu.

a Nemškemu „Schulvereinu“ je zapustil kornenburški zdravnik dr. Krammer, ki je umrl 15. t. m., stotisoč kron.

a Pošten agent. Neki Dunst, ki je potoval za „Unterst. Volkszeit.“ v Mariboru je svoje gospodarje opeharil za večje vsote in ga sedaj policijsko zasledujejo. Napravil je tudi na njihovo ime precej dolgov.

Kranjske novice.

a Iz izvrševalnega odbora narodno-napredne stranke na Kranjskem je včeraj izstopil zastopnik radikalnega krila stranke g. dr. Gregor Žerjav.

a Velika povodnji so krog Ljubljane. Celo barje je pod vodo.

a Električno razsvetljavo dobi Mokronog. Elektrarna bo zunaj trga.

a Nagle smrti je 19. t. m. umrla v Gor. Logatcu gostilničarka Frančiška Gostiša. Zgrudila se je v kuhinji in bila hipoma mrtva.

Koroške novice.

a Senoreznica je zgrabila nepredvidnemu posestnikovemu sinu Andreju Martinu roko, ki jo je potisnil preveč v stroj, in mu odtrgala tri prste.

a Nesreča. Strašni smrti je ušel te dni najemnik Kranigovega mlinarja pri Pečnici, po domače Oščin. V sobi, kjer je spal, se je vnela blizu peči vreča in kmalu je bila vsa soba in postelja v plamenu. Sosedov hlapec je na srečo opazil požar in je letel spečega Oščina zbuditi; spal je tako trdno, da bi bil gotovo zgorel.

a Z dinamitno kapleo se je ponesrečil v Beljaku učenec Jurič. Našel jo je v nekem zaboju in da bi ustrelila, je udaril po njej s kladivom. Zaželjeni uspeh se je takoj pojavil. Kaplica je eksplodirala in Juriča hudo poškodovala na obrazu in na roki.

a Nemškutarsko gospodarstvo v Borovljah popisuje „Arbeiterwille“ med drugim kakor sledi: . . . Borovlje so že tri mesece brez razsvetljave in če ne sveti slučajno mesec, vlada tu strašna egiptovska tema, kljub štirim lučem. Človek ni nikoli svest, da bi ne trčil ob kaj ali pa padel v potok, ker je tudi ograja deloma segnita. Te ne popravi občina, ker nima denarja, ki ga izdava za nemškotarske namene. Ko se je pred dvema leti delalo pri železnici, je opravljal službo samo eden občinski stražnik, sedaj pa, ko bi jo res eden sam lahko izpolnjeval, so najeli še drugega, ki nima nič opravka. Mesto, da bi oba gledala na red v trgu in v gostilnah na uro, jih uporabljajo za vohunstvo in v to, da trgata v civilni obleki plakate nasprotnikov z zida. To je krasna stika!

a V Celovcu je v tem letu prestopilo 73 oseb k protestantizmu.

a V Žrelcu na Koroškem so pri včerajšnjih občinskih volitvah v 4. razredu vsled skrajnega terorizma zmagali nemški nacionalsci. Tudi 2. in 1. razred si smatrajo za zagotovljene.

a Mrtvega so našli v Št. Rupertu pri Celovcu v soboto 54 let starega dninarja Jakoba Blanda na potu proti Satnici. Mrtvec je bil gotovo pijan, pa je padel v Satnico, ki teče iz Vrbskega jezera, iz katere je še izkobil, potem pa ne daleč utrjen na kupu gramoza zaspal. Možak je na cesti zmrazil.

a Pri delu se je ponesrečil v tvornici za stroje v Beljaku v soboto delavec Venceslav Watzl. Ob dveh popoldne je hotel napraviti za delo transmijski jermen, pri tem mu je pa potegnilo roko med kolo za jermen in med vreteno, da so se mu potrgale kite na desni roki in da mu je razdvojilo sklep. Že ponovno so opozarjali delavci na ta nedostatek pri stroju, a vse ni nič pomagalo. Sedaj je plačal ta 24 leten fant s svojim zdravjem.

Primorske novice.

a Obsojeni „Piccolo“. V nedeljo popoldne je v liceju Tartini v Trstu predaval italjanski učenjak dr. Magistrali vsled poziva društva „Universitá del popolo“ o ideji špiritizma ter je v predavanju ostro obsodil tržaškilaško-liberalni list „Piccolo“, ki da sistematično deluje na demoralizacijo ljudstva. Poslušalci so mu ploskali.

a Umrli je za poškodbami oni paznik telegrafne proge v Trstu, ki je padel z drogom vred na cesto. Pisal se je Cac in ne Kac.

a Gibanje med Lloydovimi strojniki, ki zahtevajo popolno enakost z oficirji (!) še ni prenehalo. Društvo seveda tega ne more dovoliti in zastopniki strojnikov so pripravljeni, prijeti za skrajno sredstvo v dosegu svojih ciljev.

a Dva mornarja sta utonila v noči od 17. do 18. t. mes. pri Trstu. Bril je hud sever in mala jadrnica se je z vso silo borila proti valovom. Trije mornarji so imeli opravka z jadrom in pri delu so padli vsi trije v vodo. Ker je bilo morje zelo razburkano, se je samo eden rešil, dočim sta ostala dva storila smrt v valovih.

a S krova je padel v notrino ladije na parniku „Filippo Artelli“ v Trstu 16 let stari mornar Spiridion Gherser. Strl si je lobanjo pri tilniku, da so morali spraviti ponesrečenca v bolnišnico.

a Samomor daleč od doma je izvršil voznik Rudolf Vidav iz Občine. Pred štirinajstimi dnevi je odšel od doma in je prodal konja, voz je pustil na cesti stati. Nič se ni vedelo kam je izginil. Sedaj so javili iz Budimpešte domu v Opčino, da je njihov Rudolf skočil v mrzle donavske valove.

a Gimnazijec na progi. Še ne 18 let stari Alfred Tischler, učenec 6. gimnazijskega razreda v Trstu, je skočil blizu postaje Prvačine pod brzovlak, ki je vozil v Trst. Dasi je lokomotiva mladega samomorilca sunila s proge, je vendar dobil na desni rami hudo poškodbo. Ko so ga za silo obvezali, so ga z istim vlakom odpeljali v Trst, da mu takoj amputirajo roko.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Friedjungov proces.

a Dunaj, 21. dec. Obravnava se je prekinila, ke še poizvedbe v Berlinu glede Markovičevih izpovedb niso končane.

Državni zbor.

a Dunaj, 21. dec. Seja se je otvorila ob 11. uri 15 min. Med dopisi se nahaja naznanilo, da je cesar že sankcioniral zakon o spremembi poslovnika. Predsednik naznanja, da se bo o nujnem predlogu čeških radikalcev glede odpisa zemljiškega davka razpravljalo tekom seje. Na to se je začela razprava o pooblastilnem zakonu in zakonu o pospeševanju živinoreje.

Vznemirjajoča poročila z daljnega Vzhoda.

a Petrograd, 21. dec. Guverner ruske pokrajine Kamčatke je poslal zopet vznemirjajoča poročila o japonskih vojnih pripravah. Častniki se dobili povelje da se oglašajo pri svojih polkih, v lukah se je nakupilo in zbralo velike zaloge živeža ter drugih vojnih potrebščin.

Nevarnost povodnji v Petrogradu.

a Petrograd, 21. dec. Vsled hudega viharja na morju je gnalo vodo v Nevo, kjer je tako napela, da je led začel na mnogih pokati. Nevarnost splošne povodnji je zelo velika.

Velik požar.

a London, 21. dec. V veliki konfekcijski trgovini Harding in Koch je izbruhnil ogenj, ki je v malo trenutkih zasegel celo poslopje. Med uslužbenci in nakupovalci je nastala silna panika, ker so bili vsi izhodi v ognju. Nekateri možje so poskakali z najvišjega nadstropja na ulico in se težko poškodovali. Prihitele so vse londonske požarne brambe, a poslopja niso mogle več rešiti. Doslej so našli 7 mrtvih in 30 ranjenih. Ko je izbruhnil požar, je bilo v poslopju 500 uslužbencev in okrog 600 drugih ljudi, ki so nakupovali za božič. Število ponesrečencev se še ni moglo natančno dognati. Ogenj je najbrže nastal vsled napake električnega voda.

Po svetu.

a Otroka je oropal nekdo blizu pobožnega mesta Kolin ob Reni. Sedem let staro hčerko nekega čevljarja je nekdo napadel, jej vzel denar, ki ga je imela s seboj, jo ubil in vrgel v močvirje, kjer so jo sedaj našli. Za zločinca se ne ve.

a Razžaljeni gimnazijci. — Učenci 7. gimn. razreda v Kotoru so zapustili kakor en most šolsko sobo, ko je vstopil dr. Hinko Grbavčič, da bi poučeval. Ko je njegova ura potekla, so se zopet vrnili. Kot uzrok stavke navajajo učenci, da jih je učitelj brez poverila razžalil in da ga bodo bojkotirali.

a Zastrupljenje v blaznici v Friedrichsbergu blizu Hamburga je ostalo nerazjasnjeno, ker je preiskava drž. pravdnštva ostala brezuspešna. Izmed vseh bolnikov sta 2 umrla, drugi so pa vsi okrevali.

a Radi klobase, ki je bila skvarjena, je zbolela v Bitropu na Nemškem cela rodovina, obstoječa iz 5 oseb. 12 let stara hči je umrla, drugi se še pa borijo s smrtjo.

a Policijski pes pride. Iz Eisenacha poročajo, da je nekdo ukradel peku v Jüchsenu dve gosi, kar se nenkrat razleže po vasi glas, da pride v vas eisenški policijski pes „Lotte“, da pokaže svojo spretnost in sposobnost. Še isti popoldan pride h peku neki otrok in prinese obe gosi. Da, policijski pes ima hudo moč.

a Otrpnenje tilnika se je pojavilo pri nekaterih četah na Nemškem in bolezen je zahtevala tudi pri telesni straži cesarjevi svojo žrtev. Umrli je vojak Karl Geisler pri 6. stotniji.

a Eksplozija v tovarni za kemikalije. V veliki kemični tvornici dr. von Heide v Radebeulu je nastala v soboto predpoldan volika eksplozija, ki je vrgla med silnim gromom streho v zrak. Kisline, ki so bile shranjene v prostorih, so planile. Nekoliko delavcev je bilo v razvalinah pokopanih, štirje so pa težko ranjeni v bolnišnici.

a Skale so ubile pri delu na železniški progi Aspang-Friedburg minerja Rudolfa Kokotoviča. Nenadoma so padle na njega iz višine na brdu skale in so ga pokopale pod seboj. Nesrečnik je bil takoj mrtev.

a Kakor pikač z nožem, ki je bil prošle zime strah in groza žensk v Berlinu, se poudi sedaj neki mož po mestu, ki poliva ženskam obleko s solno kislino. Do sedaj je prijavljenih 5 takih slučajev.

a Prijeti srbski častniki. V Ercegovem so orožniki prijeli dva moža, ki sta na sumu, da sta vohunila na korist neke tuje države. Govori se, da sta aretovanca srbska častnika in da so pri njih našli razne važne dokumente.

a Iz srbske skupščine. Belgrad, 20. decembra. Pri debati o državnem posojilu so razni govorniki ostro kritizirali pasivnosti krone. Poslanec Gjorgjević je baje stavil predlog, naj vlada prisili kralja, da se odpove prestolu. List „Zvono“, ki je o tem poročal, je bil zaplenjen. Skupščina je sprejela zakonski načrt o posojilu z glasovi starih radikalcev in samostalcev.

Iz sodne dvorane.

a Javno nasilje. Dninar Mihael Lah iz Sodinec, 30 let star pijanček, si ga je bil 17. oktobra v Ormožu nekaj preveč privoščil. Postal je seveda precej nemiren in mestni stražnik Janez Košejnc ga je začel miriti. To se navdušenemu Lahu ni dopadlo, vsled česar je prešel v ofenzivo. Uprl se je policistu, ga suval z rokami in nogami in v občinski kletki je razbil klop. Obnašal se je zelo odurno in nasilno. Ker se mu je to že enkrat dogodilo, je bil v Mariboru obsojen na 4 mesece težke ječe z enim postem vsakih 14 dni. Pil pa ne bo več ta čas nič.

Društvene vesti.

a Prostovoljna požarna bramba v Žalcu, priredi dne 26. dec. t.l. točno ob 7. uri zvečer, v dvorani gospoda Franca Hodnika veliko plesno veselico skupno s srečelovom in božičnim drevescem. — Vsčopnina 40 v. K mnogobrojni udeležbi vabijo odbor.

Tržna cena.

20. decembra.

Na današnji plodni borzi je bila pšenica 5. v ceneja, a konzum je ostal v rezervi, da se je malo tržilo. Drugi predmeti so bili skoro netržni, vendar se pa cena ni izpreminjala.

Sladkor. Trst. — Centrifugal Pilés prompt K 35— do K 35³/₄, za jan.-marec K 35— do K 35⁵/₄. Tendence: lena.

Sladkor, Praga. Surovi sladkor prompt K 28'30, nova kampanja kron 24'60. — Tendence mirna. Vreme: deževno.

Budimpešta. Svinjad: ogrske stare, težke 148 do 149 v. mlade težke 154 do 155 vin., mlade, srednje 154 do 155 v. mlade, lahke 146—150 vin. zaloga 21.682 komadov. Prignano 1000 komadov, odgnano 330. Ostalo torej 22.352 komadov. Tendence mirna.

Budimpešta. Pšenica za april K 14'08, pšenica za oktober K 11'84, pšenica za maj K 13'93, rž za april 9'94, rž za oktober K 8'91, oves za april 7'61, oves za oktober K —, koruza za maj 6'71, ogrščica za avgust 13'30: Tendence najprej trdna, potem mirna, promet 10.000 stotov. Ponude zmerne, efektivna pšenica naprej 5, potem 10 v višja, drugo jednako. Vse selje kupiti tudi zmerno. — Vreme: na dež.

Ugodna prilika.

Zaradi preselitve svoje trgovine v novo posojilnično hišo v Graški cesti prodajam vse stekleno in porcelanasto blago ter svetilke, ogledala in raznovrstna primerna božična in novoletna darila po zelo znižanih cenah.

Za mnogobrojen obisk se priporočam z velespoštovanjem

Fran Strupi, trgovec
s steklenim in porcelanastim blagom, Celje, Graška cesta.

Priporočamo našim gospodinjam **pravi :FRANCKOV:** kavni pridatek iz zagrebške tovarne.

sl. Zaga II. Y 1161, 5:9 L. V.

Sukna

in modno blago za obleke

priporoča firma

Karel Kocian

tvornica za sukno

v Humpolcu

na Češkem.

— Vzorci franco. —

Darujte za Narodni sklad!

Za

božične praznike in novo leto

priporočam cenjenemu občinstvu iz Celja in okolice jamčeno pristni **domači konjak**, kakor tudi **slivovko**, **brinjevec** in **vinsko žganje** v steklenicah, vse iz žganjarne gosp. Roberta Diehl v Celju.

Imam tudi vedno v zalogi najfinejše vrste čaja in Jamaika ruma.

Franja Langerholz, Celje
Graška ulica št. 43 (Stadt Graz).

Za božična in novoletna darila

priporoča novo došle kasete pismenega papirja, albumov za slike, dopisnice in poezije. — Velika izber božičnih in novoletnih dopisnic, božičnih okraskov itd. Največja zaloga barvanega in svilenega papirja vsake vrste, zlatega in srebrnega papirja, zlate pene, žice in perje za cvetlice, šumeče zlato, podobice za jaslce in napravljenih jaslč.

Na debelo.

Na drobno.

Goričar & Leskovšek, Celje.

Božične razglednice

najnovejše, sortirane, sortimenti po 100 komadov. — Zahtevajte vzorce v

Zvezni trgovini v Celju.

Darujte za „Narodni sklad!“

Za božični nakup

priporoča

Zvezna trgovina v Celju trgovcem po deželi

bogato zalogo svilnatga papirja vseh vrst barv,

barvani jedno- in dvostranski papir,

peresa za rože, cvetje,

zlato in srebrni papir.

Jaslce in jaslčne podobe, navadne in prešane v poli ter prtlički.

Laneta, šumeče zlato, zlata pena,

Božični okraski v kartonih sortirani od kron 2—, 3—, 4— in naprej.

PRICA & KRAMAR :. CELJE

na vogalu Graške in Krožne ulice

priporočata

**veliko izbiro božičnih in
- - novoletnih daril - -**

po solidnih cenah.